

**SERMAYE PİYASASI KURULU
ARAŞTIRMA RAPORU
(KAMUYA AÇIK)**

**PAYLARI İMKB'DE İŞLEM GÖREN
BANKALAR,
SİGORTA ŞİRKETLERİ,
FİNANSAL KİRALAMA ŞİRKETLERİ
VE FAKTORİNG ŞİRKETLERİNİN
FİNANSAL GÖRÜNÜMLERİ**

**Başuzman Sevinç AKBULAK
Uzman Erkan ÖZGÜÇ**

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ

A. PAYLARI İMKB'DE İŞLEM GÖREN BANKALARIN FİNANSAL GÖRÜNÜMLERİ

A.1. GENEL GÖRÜNÜM

A.2. PAYLARI İMKB'DE İŞLEM GÖRMEKTE OLAN MEVDUAT BANKALARININ GÖRÜNÜMÜ

A.3. İMKB'DE İŞLEM GÖRMEKTE OLAN KATILIM BANKALARININ GÖRÜNÜMÜ

A.4. İMKB'DE İŞLEM GÖRMEKTE OLAN KALKINMA VE YATIRIM BANKALARININ GÖRÜNÜMÜ

A.5. İMKB'DE İŞLEM GÖRMEKTE OLAN BANKALARIN YABANCI ORTAKLIK ORANLARI

A.6. SONUÇ

B. PAYLARI İMKB'DE İŞLEM GÖREN SİGORTA ŞİRKETLERİ, FİNANSAL KİRALAMA ŞİRKETLERİ VE FAKTORİNG ŞİRKETLERİNİN FİNANSAL GÖRÜNÜMLERİ

B.1. PAYLARI İMKB'DE İŞLEM GÖRMEKTE OLAN SİGORTA ŞİRKETLERİNİN GÖRÜNÜMÜ

B.2. PAYLARI İMKB'DE İŞLEM GÖRMEKTE OLAN FİNANSAL KİRALAMA ŞİRKETLERİNİN GÖRÜNÜMÜ

B.3. PAYLARI İMKB'DE İŞLEM GÖRMEKTE OLAN FAKTORİNG ŞİRKETLERİNİN GÖRÜNÜMÜ

B.4. SONUÇ

TABLÖLAR

- TABLO 1- PAYLARI İMKB'DE İŞLEM GÖREN BANKALARIN BANKACILIK SEKTÖRÜ İÇERİSİNDEKİ YERİ
- TABLO 2- PAYLARI İMKB'DE İŞLEM GÖREN MEVDUAT BANKALARININ İMKB ŞİRKETLERİ İÇERİSİNDEKİ YERİ
- TABLO 3- TÜM BANKACILIK SEKTÖRÜ İLE İMKB MEVDUAT BANKALARININ SEÇİLMİŞ FİNANSAL BÜYÜKLÜKLER AÇISINDAN KARŞILAŞTIRMASI
- TABLO 4- TÜM BANKACILIK SEKTÖRÜ İLE İMKB MEVDUAT BANKALARININ SEÇİLMİŞ BAZI FİNANSAL ORANLAR AÇISINDAN KARŞILAŞTIRMASI
- TABLO 5- TÜM BANKACILIK SEKTÖRÜ VE KATILIM BANKACILIĞI SEKTÖRÜ İLE İMKB KATILIM BANKALARININ SEÇİLMİŞ FİNANSAL BÜYÜKLÜKLER AÇISINDAN KARŞILAŞTIRMASI
- TABLO 6- TÜM BANKACILIK SEKTÖRÜ VE KATILIM BANKACILIĞI SEKTÖRÜ İLE İMKB KATILIM BANKALARININ SEÇİLMİŞ BAZI FİNANSAL ORANLAR AÇISINDAN KARŞILAŞTIRMASI
- TABLO 7- TÜM BANKACILIK SEKTÖRÜ VE KALKINMA VE YATIRIM BANKACILIĞI SEKTÖRÜ İLE İMKB KALKINMA VE YATIRIM BANKALARININ SEÇİLMİŞ FİNANSAL BÜYÜKLÜKLER AÇISINDAN KARŞILAŞTIRMASI
- TABLO 8- TÜM BANKACILIK SEKTÖRÜ VE KALKINMA VE YATIRIM BANKACILIĞI SEKTÖRÜ İLE İMKB KALKINMA VE YATIRIM BANKALARININ SEÇİLMİŞ BAZI FİNANSAL ORANLAR AÇISINDAN KARŞILAŞTIRMASI
- TABLO 9- PAYLARI İMKB'DE İŞLEM GÖREN BANKALARIN YABANCI ORTAKLIK ORANLARI (2007/9)
- TABLO 10. PAYLARI İMKB'DE İŞLEM GÖREN SİGORTA ŞİRKETLERİ
- TABLO 11. SİGORTA ŞİRKETLERİNİN SAYISI
- TABLO 12. SİGORTACILIK SEKTÖRÜ İLE PAYLARI İMKB'DE İŞLEM GÖREN SİGORTA ŞİRKETLERİNİN SEÇİLMİŞ FİNANSAL BÜYÜKLÜKLER AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI
- TABLO 13. FİNANSAL ORANLAR BAZINDA TÜM SEKTÖR İLE PAYLARI İMKB'DE İŞLEM GÖREN SİGORTA ŞİRKETLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI
- TABLO 14. PAYLARI İMKB'DE İŞLEM GÖREN SİGORTA ŞİRKETLERİNİN ORTALAMA YABANCI PAY ORANLARI
- TABLO 15. PAYLARI İMKB'DE İŞLEM GÖREN FİNANSAL KİRALAMA ŞİRKETLERİ
- TABLO 16. FİNANSAL KİRALAMA ŞİRKETLERİNİN SAYISI
- TABLO 17. FİNANSAL KİRALAMA SEKTÖRÜ İLE PAYLARI İMKB'DE İŞLEM GÖREN FİNANSAL KİRALAMA ŞİRKETLERİNİN SEÇİLMİŞ FİNANSAL BÜYÜKLÜKLER AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI
- TABLO 18. FİNANSAL ORANLAR BAZINDA TÜM SEKTÖR İLE PAYLARI İMKB'DE İŞLEM GÖREN FİNANSAL KİRALAMA ŞİRKETLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI
- TABLO 19. PAYLARI İMKB'DE İŞLEM GÖREN FİNANSAL KİRALAMA ŞİRKETLERİNİN ORTALAMA YABANCI PAY ORANLARI
- TABLO 20. PAYLARI İMKB'DE İŞLEM GÖREN FAKTORİNG ŞİRKETLERİ
- TABLO 21. FAKTORİNG ŞİRKETLERİNİN SAYISI
- TABLO 22. FAKTORİNG SEKTÖRÜ İLE PAYLARI İMKB'DE İŞLEM GÖREN FAKTORİNG ŞİRKETLERİNİN SEÇİLMİŞ FİNANSAL BÜYÜKLÜKLER AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI
- TABLO 23. FİNANSAL ORANLAR BAZINDA TÜM SEKTÖR İLE PAYLARI İMKB'DE İŞLEM GÖREN FAKTORİNG ŞİRKETLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI
- TABLO 24. PAYLARI İMKB'DE İŞLEM GÖREN FAKTORİNG ŞİRKETLERİNİN ORTALAMA YABANCI PAY ORANLARI

GİRİŞ

Küresel piyasalardaki son gelişmeler ve dünya ekonomisine ilişkin geleceğe yönelik endişeler dikkate alındığında, finans sektöründeki gelişmelerin daha yakından izlenmesi giderek artan ölçüde önem kazanmaktadır. Bu çerçevede, finans sistemimizdeki dominant ağırlığı tartışılmaz olan bankacılık sektöründeki gelişmeler, ülkemiz finans sisteminin, yaşanan uluslararası çalkantıdan etkilenme derecesinin tahmini açısından özel önem taşımaktadır.

Bu noktadan hareketle, çalışmamızın ilk bölümünde, Eylül 2007 itibariyle GSYİH'nın % 84'üne tekabül eden 525 milyar YTL tutarındaki toplam bankacılık aktifinin % 74'ünü oluşturan payları İMKB'de işlem gören bankaların bazı finansal göstergelerine dikkati çekmek ve bu bankaların finansal açıdan görünümüne ana hatlarıyla bakmak hedeflenmiştir.

Çalışmamızın ikinci bölümünde ise, İMKB'de işlem gören sigorta şirketleri, finansal kiralama şirketleri ve faktoring şirketlerinin buldukları sektördeki sayısal ve finansal açıdan etkinlik ve ağırlık dereceleri araştırılarak, bu sektörlerin sermaye piyasalarından ne derece yararlandıkları hususunda tespitlere ulaşılması hedeflenmiştir. Diğer yandan, payları İMKB'de işlem gören reasürans şirketi bulunmadığı için işbu çalışmaya reasürans şirketleri dahil edilmemiştir.

A. PAYLARI İMKB'DE İŞLEM GÖREN BANKALARIN FİNANSAL GÖRÜNÜMLERİ

A.1. GENEL GÖRÜNÜM

- İMKB'de;
  - 13'ü mevduat bankası: Akbank, Alternatifbank, Denizbank, Finansbank, Fortisbank, Şekerbank, Tekstilbank, TEB, Garanti Bankası, Halkbank, İş Bankası, Vakıfbank, Yapı ve Kredi Bankası,
  - 2'si katılım bankası: Albaraka Türk ve Asyabank,
  - 2'si kalkınma ve yatırım bankası: TKB ve TSKB,

olmak üzere toplam 17 bankanın payları işlem görmektedir.

- Payları İMKB'de işlem görmekte olan toplam 17 banka, sayı olarak, ülkemiz bankacılık sektöründe yer alan toplam 50 bankanın 1/3'üne tekabül etmektedir.
- Söz konusu 17 banka; şube sayısı, personel sayısı ve aktif toplamı kriterleri açısından değerlendirildiğinde, bu bankaların sektörün 3/4'üne hakim olduğu görünmektedir. Hatta krediler toplamı açısından bakıldığında, İMKB bankalarının sektördeki ağırlığı 2007 yılı içerisinde 3/4'ün de üzerine çıkmış durumdadır.

Payları İMKB'de işlem görmekte olan bankaların, bankacılık sektörü içerisindeki yerine ilişkin bilgiler Tablo 1'de verilmektedir:

TABLO 1- PAYLARI İMKB'DE İŞLEM GÖREN BANKALARIN BANKACILIK SEKTÖRÜ İÇERİSİNDEKİ YERİ			
	2006	2007/6	2007/9
Sektördeki Toplam Banka Sayısı	50	50	50
Mevduat Bankaları	33	33	33
Katılım Bankaları	4	4	4
Kalkınma ve Yatırım Bankaları	13	13	13
İMKB'de İşlem Gören Toplam Banka Sayısı	16	17	17
Mevduat Bankaları	13	13	13
Katılım Bankaları	1	2	2
Kalkınma ve Yatırım Bankaları	2	2	2
İMKB Bankaları Şube Sayısı/Bankacılık Sektörü Toplam Şube Sayısı	0,63	0,71	0,71
İMKB Bankaları Personel Sayısı/Bankacılık Sektörü Toplam Personel Sayısı	0,63	0,72	0,72
İMKB Bankaları Aktif Toplamı/Bankacılık Sektörü Toplam Aktifleri	0,67	0,74	0,72
İMKB Bankaları Krediler Toplamı/Bankacılık Sektörü Toplam Kredileri	0,76	0,79	0,79
Kaynak: www.tbb.org.tr Türkiye Bankalar Birliği İstatistik Raporları, Ziyaret Tarihi: 21.11.2007; www.tkbb.org.tr Türkiye Katılım Bankaları Birliği İstatistik Raporları, Ziyaret Tarihi: 22.11.2007			

A.2. PAYLARI İMKB'DE İŞLEM GÖRMEKTE OLAN MEVDUAT BANKALARININ GÖRÜNÜMÜ

- Payları İMKB'de işlem görmekte olan 17 bankanın 13'ünü mevduat bankaları oluşturmaktadır.
- Eylül 2007 itibariyle, söz konusu 13 bankanın payları, İMKB toplam piyasa kapitalizasyonunun % 29'unu, İMKB toplam işlem hacminin % 39'unu oluşturmaktadır.
- Eylül 2007 itibariyle bu bankaların Denizbank ve Alternatifbank hariç 11'i İMKB Ulusal-100 endeksine dahil olup, endeksteki ağırlıkları toplamı % 37'dir¹.

Payları İMKB'de işlem görmekte olan mevduat bankalarının, İMKB şirketleri içerisindeki yerine ilişkin bilgiler Tablo 2'de yer almaktadır:

TABLO 2- PAYLARI İMKB'DE İŞLEM GÖREN MEVDUAT BANKALARININ İMKB ŞİRKETLERİ İÇERİSİNDEKİ YERİ			
	2006	2007/6	2007/9
İMKB'de İşlem Gören Toplam Şirket Sayısı	317	322	320
İMKB'de İşlem Gören Finansal Kuruluş Sayısı	93	100	100
İMKB'de İşlem Gören Banka Sayısı	16	17	17
İMKB'de İşlem Gören Mevduat Bankası Sayısı	13	13	13
İMKB'de İşlem Gören Mevduat Bankalarının Piyasa Kapitalizasyonu	80 milyar YTL	101 milyar YTL	94 milyar YTL
İMKB Toplam Piyasa Kapitalizasyonu İçerisindeki Payı	0,40	0,35	0,29
İMKB'de İşlem Gören Mevduat Bankalarının İşlem Hacmi	7,2 milyar YTL	8,7 milyar YTL	12,9 milyar YTL
İMKB Toplam İşlem Hacmi İçerisindeki Payı	0,35	0,40	0,39
İMKB Ulusal-100 Endeksine Dahil Olan Mevduat Bankası Sayısı	11	10	11
İMKB Ulusal-100 Endeksindeki Ağırlığı	0,39	0,35	0,37

Kaynak: www.tbb.org.tr Türkiye Bankalar Birliği İstatistik Raporları, Ziyaret Tarihi: 21.11.2007

Aşağıdaki Tablo 3'te, İMKB'de işlem gören mevduat bankaları ile tüm bankacılık sektörünün seçilmiş bazı finansal büyüklükleri karşılaştırmalı olarak verilmektedir:

¹ İMKB Ulusal-100 endeksine dahil olan 11 bankanın 9'u aynı zamanda İMKB Ulusal-50 ve İMKB Ulusal-30 endekslerine de dahildir. Fortisbank İMKB Ulusal-30 endeksine, Tekstilbank ve TEB ise İMKB Ulusal-50 ve İMKB Ulusal 30 endekslerine dahil değildir.

TABLO 3- TÜM BANKACILIK SEKTÖRÜ İLE İMKB MEVDUAT BANKALARININ SEÇİLMİŞ FİNANSAL BÜYÜKLÜKLER AÇISINDAN KARŞILAŞTIRMASI						
(Milyar YTL)	2006		2007/6		2007/9	
	Tüm Bankacılık Sektörü (50 Banka)	İMKB Mevduat Bankaları (13 Banka)	Tüm Bankacılık Sektörü (50 Banka)	İMKB Mevduat Bankaları (13 Banka)	Tüm Bankacılık Sektörü (50 Banka)	İMKB Mevduat Bankaları (13 Banka)
Aktif Toplamı	485	358	516	383	525	389
Özkaynak Toplamı	58	39	64	45	69	48
Mevduatlar	313	228	332	243	334	244
Krediler	218	171	244	192	257	203
Net Dönem Kârı	11	7	8	6	11	8
Net Faiz Geliri	21	14	12	8	18	13

Kaynak: www.tbb.org.tr Türkiye Bankalar Birliği İstatistiki Raporları, Ziyaret Tarihi: 21.11.2007

Tablo 3'teki veriler incelendiğinde; Eylül 2007 itibariyle; İMKB mevduat bankalarının tüm bankacılık sektörü aktif toplamının ve toplanan mevduatın % 74'ünü, verilen kredilerin % 78'ini, net dönem karının ve net faiz gelirlerinin %72'sini oluşturduğu görülmektedir.

TABLO 4- TÜM BANKACILIK SEKTÖRÜ İLE İMKB MEVDUAT BANKALARININ SEÇİLMİŞ BAZI FİNANSAL ORANLAR AÇISINDAN KARŞILAŞTIRMASI						
ORANLAR (%)	2006		2007/6		2007/9	
	Tüm Bankacılık Sektörü (50 Banka)	İMKB Mevduat Bankaları (13 Banka)	Tüm Bankacılık Sektörü (50 Banka)	İMKB Mevduat Bankaları (13 Banka)	Tüm Bankacılık Sektörü (50 Banka)	İMKB Mevduat Bankaları (13 Banka)
SERMAYE YETERLİLİĞİ						
Serbest Özkaynaklar Rasyosu (*)	7,8	5,9	8,4	6,9	9,1	7,6
Özkaynaklar/Aktif Toplamı	12,0	10,8	12,5	11,7	13,2	12,4
(Net Bilanço Pozisyonu+ Net Nazım Hesap Pozisyonu)/Özkaynaklar	0,2	-0,1	-1,6	-2,3	-0,7	-0,5
BİLANÇO YAPISI						
Mevduatlar/Aktif Toplamı	64,5	63,7	64,3	63,5	63,6	62,7
AKTİF KALİTESİ						
Krediler/Aktif Toplamı	45,0	47,6	47,2	50,3	48,9	52,2
Krediler/Mevduat	69,7	74,8	73,4	79,2	76,9	83,2
LİKİDİTE						
Likit Aktifler/Aktif Toplamı	39,6	37,7	38,8	36,4	37,2	34,6
KARLILIK						
Net Dönem Kârı/Aktif Toplamı	2,3	2,0	1,5	1,5	2,2	2,1
Net Dönem Kârı/Özkaynaklar	18,9	18,6	12,2	12,6	16,5	17,1
GELİR-GİDER YAPISI						
Net Faiz Geliri/Aktif Toplamı	3,8	3,5	2,0	1,9	3,1	2,9

Serbest Özkaynaklar Rasyosu=(Özkaynaklar-Duran Varlıklar)/Aktif Toplamı
Kaynak: www.tbb.org.tr Türkiye Bankalar Birliği İstatistiki Raporları, Ziyaret Tarihi: 21.11.2007

Tablo 4'te yer alan karşılaştırmalı oranlar incelendiğinde;

- Tüm bankacılık sektörüne paralel olarak, İMKB mevduat bankalarının serbest özkaynaklar rasyosunun (sermaye yeterliliği göstergesi) 2007 yılında artmakta olduğu,
- Kur riski göstergesi olan (Net bilanço pozisyonu+Net nazım hesap pozisyonu)/Özkaynaklar oranının 2007 yılında negatif seyretmekte olduğu, yani hem tüm bankacılık kesiminin, hem de İMKB mevduat bankalarının döviz açık pozisyonu olduğu,
- 2007 yılında, kredi hacminde genişleme eğilimi yaşandığı, tüm bankacılık kesiminde kredilerin aktife oranının % 45'ten % 49'a, İMKB mevduat bankalarında da % 48'den % 52'ye yükseldiği, toplanan mevduatın giderek artan ölçüde kredileştirilmekte olduğu,
- Likidite oranlarında bir gevşeme yaşandığı, karlılık oranlarında ise yarıyıldaki gevşemenin ardından yeniden 2006 seviyelerine yaklaşılmakta olduğu görülmektedir.

A.3. İMKB'DE İŞLEM GÖRMekte OLAN KATILIM BANKALARININ GÖRÜNÜMÜ

Payları İMKB'de işlem görmekte olan 17 bankanın 2'sini oluşturan katılım bankalarından, Asyabank İMKB Ulusal-100, İMKB Ulusal-50 ve İMKB Ulusal-30 endekslerinin tümünde yer almakta, Haziran 2007'de borsada işlem görmeye başlayan Albaraka Türk ise henüz anılan endekslerde yer almamaktadır.

Payları İMKB'de işlem görmekte olan katılım bankaları ile tüm bankacılık sektörünün ve katılım bankacılığı sektörünün seçilmiş bazı finansal büyüklükleri ile finansal oranları karşılaştırmalı olarak Tablo 5 ve Tablo 6'da verilmektedir:

TABLO 5- TÜM BANKACILIK SEKTÖRÜ VE KATILIM BANKACILIĞI SEKTÖRÜ İLE İMKB KATILIM BANKALARININ SEÇİLMİŞ FİNANSAL BÜYÜKLÜKLER AÇISINDAN KARŞILAŞTIRMASI

	2006			2007/6			2007/9		
	Tüm Bankacılık Sektörü (50 Banka)	Katılım Bankacılığı (4 Banka)	İMKB Katılım Bankaları (2 Banka)	Tüm Bankacılık Sektörü (50 Banka)	Katılım Bankacılığı (4 Banka)	İMKB Katılım Bankaları (2 Banka)	Tüm Bankacılık Sektörü (50 Banka)	Katılım Bankacılığı (3 Banka) (*)	İMKB Katılım Bankaları (2 Banka)
Aktif Toplamı	485	14	7	516	17	8	525	14	9
Özkaynak Toplamı	58	2	1	64	2	1	69	1	0,8
Mevduatlar(Toplanan Fonlar)	313	11	5	332	13	7	334	11	7
Krediler	218	10	5	244	14	7	257	11	7
Net Dönem Kârı	11	0,4	0,2	8	0,2	0,1	11	0,2	0,1

Parantez içi ifade katılım bankacılığı ile ilgilidir.

İMKB katılım bankalarının rakamları, ilgili bankaların kaynaktan temin edilen bilançolarından hesaplanmıştır.

(*) Kuveyt Türk Katılım Bankası rakamları henüz açıklanmamış olduğundan, sektör rakamlarına dahil edilememiştir.

Kaynak: www.tbb.org.tr Türkiye Bankalar Birliği ve www.tkbb.org.tr Türkiye Kalkınma Bankaları Birliği İstatistikî Raporları, Ziyaret Tarihi: 21.11.2007

TABLO 6- TÜM BANKACILIK SEKTÖRÜ VE KATILIM BANKACILIĞI SEKTÖRÜ İLE İMKB KATILIM BANKALARININ SEÇİLMİŞ BAZI FİNANSAL ORANLAR AÇISINDAN KARŞILAŞTIRMASI

ORANLAR (%)	2006			2007/6			2007/9		
	Tüm Bankacılık Sektörü (50 Banka)	Katılım Bankacılığı (4 Banka)	İMKB Katılım Bankaları (2 Banka)	Tüm Bankacılık Sektörü (50 Banka)	Katılım Bankacılığı (4 Banka)	İMKB Katılım Bankaları (2 Banka)	Tüm Bankacılık Sektörü (50 Banka)	Katılım Bankacılığı (3 Banka) (*)	İMKB Katılım Bankaları (2 Banka)
BİLANÇO YAPISI									
Mevduatlar (Toplanan Fonlar)/Aktif Toplamı	64,5	78,6	71,4	64,3	76,4	87,5	63,6	78,5	77,7
AKTİF KALİTESİ									
Krediler/Aktif Toplamı	45,0	71,4	71,4	47,2	82,3	87,5	48,9	78,5	77,7
Krediler/Mevduat(Toplanan Fonlar)	69,7	94,1	100,0	73,4	107,7	100,0	76,9	100,0	100,0
LİKİDİTE									
Likit Aktifler/Aktif Toplamı (Toplanan Fonlar)	39,6	33,5	24,2	38,8	40,8	21,3	37,2	16,4	17,8
KARLILIK									
Net Dönem Kârı/Aktif Toplamı	2,3	2,8	2,8	1,5	1,2	1,3	2,2	1,4	1,1
Net Dönem Kârı/Özkaynaklar	18,9	20,0	20,0	12,2	10,1	10,0	16,5	10,0	12,5

Parantez içi ifadeler katılım bankaları ile ilgilidir.

Katılım bankacılığına ilişkin oranlar, kaynaktan temin edilen bilanço kalemleri üzerinden hesaplanmıştır.

(*) Kuveyt Türk Katılım Bankasını içermemektedir.

Kaynak: www.tbb.org.tr Türkiye Bankalar Birliği ve www.tkbb.org.tr Türkiye Kalkınma Bankaları Birliği İstatistikî Raporları, Ziyaret Tarihi: 21.11.2007

Söz konusu tablolara bakıldığında;

- Toplam 4 katılım bankasının (Albaraka Türk, Asyabank, Türkiye Finans ve Kuveyt Türk) oluşturduğu katılım bankacılığı sektörünün, 50 bankadan oluşan tüm bankacılık sektörü aktif toplamının % 3'ünü oluşturduğu,
- Katılım bankacılığında toplanan fonların kredileşme oranının % 100'lere ulaşarak, tüm bankacılık kesiminde % 77'lere erişen mevduatların kredileşme oranının epeyce üzerinde seyrettiği,

- Katılım bankacılığında likidite ve karlılık oranlarında bir gevşeme yaşanmakta olduğu görülmektedir.

A.4. İMKB'DE İŞLEM GÖRMEKTE OLAN KALKINMA VE YATIRIM BANKALARININ GÖRÜNÜMÜ

Payları İMKB'de işlem görmekte olan 17 bankanın 2'sini oluşturan kalkınma ve yatırım bankalarından, TSKB (Türkiye Sınai Kalkınma Bankası) İMKB Ulusal-100, İMKB Ulusal-50 ve İMKB Ulusal-30 endekslerinin tümünde yer almakta, TKB (Türkiye Kalkınma Bankası) ise anılan endekslerde yer almamaktadır.

Payları İMKB'de işlem görmekte olan kalkınma ve yatırım bankaları ile tüm bankacılık sektörünün ve kalkınma ve yatırım bankacılığı sektörünün seçilmiş bazı finansal büyüklükleri ile finansal oranları karşılaştırmalı olarak Tablo 7 ve Tablo 8'de verilmektedir:

TABLO 7- TÜM BANKACILIK SEKTÖRÜ VE KALKINMA VE YATIRIM BANKACILIĞI SEKTÖRÜ İLE İMKB KALKINMA VE YATIRIM BANKALARININ SEÇİLMİŞ FİNANSAL BÜYÜKLÜKLER AÇISINDAN KARŞILAŞTIRMASI									
(Milyar YTL)	2006			2007/6			2007/9		
	Tüm Bankacılık Sektörü (50 Banka)	Kalkınma ve Yatırım Bankacılığı (13 Banka)	İMKB Kalkınma ve Yatırım Bankaları (2 Banka)	Tüm Bankacılık Sektörü (50 Banka)	Kalkınma ve Yatırım Bankacılığı (13 Banka)	İMKB Kalkınma ve Yatırım Bankaları (2 Banka)	Tüm Bankacılık Sektörü (50 Banka)	Kalkınma ve Yatırım Bankacılığı (13 Banka)	İMKB Kalkınma ve Yatırım Bankaları (2 Banka)
Aktif Toplamı	485	15	5	516	17	6	525	18	5
Özkaynak Toplamı	58	8	1	64	8	1	69	8	1
Mevduatlar(Ahnan Krediler)	313	5	3	332	5	3	334	5	3
Krediler	218	10	2	244	11	3	257	11	3
Net Dönem Kârı	11	0,7	0,2	8	0,4	0,1	11	0,6	0,1
Net Faiz Geliri	21	0,9	0,1	12	0,5	0,1	18	0,8	0,1

Parantez içi ifade kalkınma ve yatırım bankaları ile ilgilidir.
İMKB kalkınma ve yatırım bankalarının rakamları, ilgili bankaların kaynaktan temin edilen bilançolarından hesaplanmıştır.
Kaynak: www.tbb.org.tr Türkiye Bankalar Birliği ve www.tkbb.org.tr Türkiye Kalkınma Bankaları Birliği İstatistik Raporları, Ziyaret Tarihi: 21.11.2007

Tablo 7'deki veriler incelendiğinde; toplam 13 kalkınma ve yatırım bankasının oluşturduğu kalkınma ve yatırım bankacılığı sektörünün, 50 bankadan oluşan tüm bankacılık sektörü aktif toplamının % 3'ünü oluşturduğu, İMKB'de işlem gören 2 kalkınma ve yatırım bankasının da, kalkınma ve yatırım bankalarının toplam aktifinin 1/3'üne sahip oldukları görülmektedir.

TABLO 8- TÜM BANKACILIK SEKTÖRÜ VE KALKINMA VE YATIRIM BANKACILIĞI SEKTÖRÜ İLE İMKB KALKINMA VE YATIRIM BANKALARININ SEÇİLMİŞ BAZI FİNANSAL ORANLAR AÇISINDAN KARŞILAŞTIRMASI									
ORANLAR(%)	2006			2007/6			2007/9		
	Tüm Bankacılık Sektörü (50 Banka)	Kalkınma ve Yatırım Bankacılığı (13 Banka)	İMKB Kalkınma ve Yatırım Bankaları (2 Banka)	Tüm Bankacılık Sektörü (50 Banka)	Kalkınma ve Yatırım Bankacılığı (13 Banka)	İMKB Kalkınma ve Yatırım Bankaları (2 Banka)	Tüm Bankacılık Sektörü (50 Banka)	Kalkınma ve Yatırım Bankacılığı (13 Banka)	İMKB Kalkınma ve Yatırım Bankaları (2 Banka)
SERMAYE YETERLİLİĞİ									
Serbest Özkaynaklar Rasyosu (*)	7,8	46,3	32,2	8,4	43,0	25,7	9,1	44,4	29,1
Özkaynaklar/Aktif Toplamı	12,0	49,3	37,7	12,5	45,9	31,5	13,2	47,2	35,4
(Net Bilanço Pozisyonu+ Net Nazım Hesap Pozisyonu)/Özkaynaklar	0,2	1,6	3,9	-1,6	-0,2	-1,7	-0,7	0,0	0,7
BİLANÇO YAPISI									
Mevduatlar (Alınan Krediler)/Aktif Toplamı	64,5	29,3	45,6	64,3	28,8	44,6	63,6	27,4	45,6
AKTİF KALİTESİ									
Krediler/Aktif Toplamı	45,0	64,5	45,8	47,2	61,7	46,5	48,9	62,1	50,5
LİKİDİTE									
Likit Aktifler/Aktif Toplamı (Toplanan Fonlar)	39,6	27,4	40,9	38,8	31,6	44,2	37,2	31,2	39,2
KARLILIK									
Net Dönem Kârı/Aktif Toplamı	2,3	4,8	10,1	1,5	2,4	1,8	2,2	3,4	2,9
Net Dönem Kârı/Özkaynaklar	18,9	9,8	23,5	12,2	5,2	6,8	16,5	7,3	9,7
GELİR-GİDER YAPISI									
Net Faiz Geliri/Toplam Aktifler	3,8	6,0	3,4	2,0	3,1	2,9	3,1	4,7	5,0
Kalkınma ve Yatırım Bankaları için, Mevduatlar/Aktif Toplamı oranı yerine Alınan Krediler/Aktif Toplamı ve Likit Aktifler/Aktif Toplamı oranı yerine ise Likit Aktifler /Toplanan Fonlar oranı kullanılmıştır.									
İMKB katılım bankalarına ilişkin oranlar, ilgili bankaların kaynaktan temin edilen oranlarının ortalaması alınmak suretiyle hesaplanmıştır.									
(*) Serbest Özkaynaklar Rasyosu=(Özkaynaklar-Duran Varlıklar)/Aktif Toplamı									
Kaynak: www.tbb.org.tr Türkiye Bankalar Birliği İstatistiki Raporları, Ziyaret Tarihi: 21.11.2007									

Tablo 8'e bakıldığında;

- Kalkınma ve yatırım bankalarında serbest özkaynaklar rasyosunun (sermaye yeterliliği göstergesi) tüm bankacılık sektörü oranının oldukça üzerinde seyretmekte olduğu,
- Kalkınma ve yatırım bankaları açısından, kur riski göstergesi olan (Net bilanço pozisyonu+Net nazım hesap pozisyonu)/Özkaynaklar oranının yarıyıldan negatife dönmesinin ardından, tekrar toparlanarak, Eylül itibarıyla pozitif seviyelere geldiği, yani tüm bankacılık kesiminin tersine, bu bankaların döviz pozisyon fazlası bulunduğu,
- Söz konusu alt sektörde kredileşme oranı, tüm bankacılık kesimi oranlarının üzerinde iken, İMKB'de işlem gören 2 bankanın kredileşme oranının tüm bankacılık kesimi oranlarına yakın, likidite oranının ise hem tüm bankacılık hem de kalkınma ve yatırım bankacılığı oranlarının üzerinde seyrettiği, 2007 yılında karlılık oranlarında gerileme yaşandığı

görülmektedir.

A.5. İMKB'DE İŞLEM GÖRMEKTE OLAN BANKALARIN YABANCI ORTAKLIK ORANLARI

İMKB'de işlem görmekte olan toplam 17 bankanın sermayelerindeki yabancı ortaklık oranları Tablo 9'da verilmektedir:

TABLO 9- PAYLARI İMKB'DE İŞLEM GÖREN BANKALARIN YABANCI ORTAKLIK ORANLARI (2007/9)					
BANKA	SERMAYE (MİLYON YTL)	YERLİ PAYI (%)	YABANCI PAYI		İMKB'DE İŞLEM GÖREN PAYLAR(%)
			(%)	MİLYON YTL	
MEVDUAT BANKALARI (13 BANKA)					
AKBANK	3.000	55	20	600	25
ALTERNATİFBANK	220	52	-	-	48
DENİZBANK	316	-	99,79	315	0,21
FİNANSBANK	1.250	9,68	89,7	1.121	0,62
FORTİSBANK	1.000	-	94,11	941	5,89
ŞEKERBANK	100	35,27	33,98	34	30,75
TEKSTİLBANK	300	75,5	-	-	24,5
TEB	100	41,88	42,12	42	16
HALKBANK	1.250	75	-	-	25
GARANTİ	2.100	25,5	25,5	535	49
İŞBANK	2.756	70	-	-	30
VAKIFBANK	2.500	75	-	-	25
YKB	3.143	39,87	40,13	1.261	20
TOPLAM	18.035		26,89	4.849	
KATILIM BANKALARI (2 BANKA)					
ALBARAKA	269	12,92	66,51	179	20,57
ASYABANK	60	57	-	-	43
TOPLAM	329		54,41	179	
KALKINMA VE YATIRIM BANKALARI (2 BANKA)					
TKB	160	99	-	-	1
TSKB	400	58	-	-	41
TOPLAM	560		-	-	
İMKB BANKALARI GENEL TOPLAM (17 BANKA)	18.924		26,57	5.028	
YABANCI ORTAKLIĞI BULUNAN İMKB BANKALARI GENEL TOPLAM (9 BANKA)	11.278		44,58	5.028	
BANKACILIK SEKTÖRÜ GENEL TOPLAM (50 BANKA)			22,50		
Bankaların sermaye tutarları ve ortaklık yapılarına ilişkin bilgiler söz konusu bankaların 22.11.2007 tarihinde ziyaret edilen web sayfalarının yatırımcı ilişkileri bölümlerinden temin edilmiştir.					
Bankacılık sektörü genelinde yabancı ortaklık oranı bilgisi, BDDK Başkanı Sayın Tevfik BİLGİN'in TBMM Plan Bütçe Komisyonu'ndaki BDDK 2008 yılı bütçesi hakkındaki sunum metninden alınmıştır. http://www.bddk.org.tr/turkce/Raporlar/Sunumlar/Sunumlar.aspx , Ziyaret Tarihi: 22.11.2007					

Tablo 9’da yer alan veriler incelendiğinde;

- İMKB’de işlem gören 17 banka içerisinde, 5’i mevduat bankası, 1’i katılım bankası ve 2’si kalkınma ve yatırım bankası olmak üzere 8 bankada yabancı ortaklık payı bulunmadığı,

- Yabancı ortağı bulunan 9 banka içerisinde; yabancı ortaklık payının, 2 bankada % 20-25 aralığında, 3 bankada % 40-50 aralığında, 1 bankada % 60-70 aralığında, 3 bankada ise % 85-100 aralığında olduğu,

- İMKB’de işlem gören 17 bankanın toplam sermayelerinde yabancı ortaklık oranının % 26,57 olduğu,

- Yabancı ortaklık payı bulunan 9 İMKB bankasının sermaye toplamları dikkate alındığında ise yabancı ortaklık payının % 44,6’ya ulaştığı

görülmektedir.

A.6. SONUÇ

Ülkemiz bankacılık sektörünün, aktif toplamı olarak $\frac{3}{4}$ ’ünü temsil eden İMKB’de işlem görmekte olan bankalar, aynı zamanda borsa kapitalizasyonu, işlem hacmi ve İMKB endekslerindeki ağırlıkları ile sermaye piyasasında da belirleyici konumda bulunmakta olup, bu açıdan yaklaşıldığında, İMKB bankalarının finansal göstergelerindeki eğilim, hem bankacılık hem de sermaye piyasası açısından izlenmesi gerekli bir konumda bulunmaktadır.

Yapılan bu çalışma sonucunda; İMKB bankalarında, 2007 yılında büyümenin devam etmekte olduğu, kur riski açısından açık pozisyona geçildiği, ekonomiye fon aktarımının bir göstergesi olarak kredileşme oranının artmakta olduğu, karlılık oranlarının 2006 yılı oranlarına yakın seyrettiği ve yabancı ortaklık oranının ise 17 bankanın toplam sermayesinde % 26,5 olduğu tespit edilmiş olup, ülkemize gelen yabancı yatırımların finans sektörüne olan ilgisi dikkate alındığında, önümüzdeki dönemlerde İMKB’de işlem gören mevduat bankalarının yanı sıra katılım bankaları ile kalkınma ve yatırım bankalarının sayısında yaşanabilecek artışların finans piyasalarımızın gelişimi açısından yararlı olacağı düşünülmektedir.

B. PAYLARI İMKB'DE İŞLEM GÖREN SİGORTA ŞİRKETLERİ, FİNANSAL KİRALAMA ŞİRKETLERİ VE FAKTORİNG ŞİRKETLERİNİN FİNANSAL GÖRÜNÜMLERİ

İMKB'de, halihazırda;

- i. 7 sigorta şirketi,
  - ii. 7 finansal kiralama şirketi,
  - iii. 3 faktoring şirketi
- işlem görmektedir.

Bu bölümün ilk kısmında payları İMKB'de işlem gören sigorta şirketleri ve sigorta sektörü, ikinci bölümünde payları İMKB'de işlem gören finansal kiralama şirketleri ve finansal kiralama sektörü, üçüncü bölümünde ise payları İMKB'de işlem gören faktoring şirketleri ve faktoring sektörüne ilişkin tespitler aktarılmaktadır.

B.1. PAYLARI İMKB'DE İŞLEM GÖRMEKTE OLAN SİGORTA ŞİRKETLERİNİN GÖRÜNÜMÜ

Aşağıdaki tabloda son durum itibariyle payları İMKB'de işlem gören sigorta şirketleri verilmektedir.

TABLO 10. PAYLARI İMKB'DE İŞLEM GÖREN SİGORTA ŞİRKETLERİ		
		SİGORTA ŞİRKETLERİ
1	AKGRT	AKSİGORTA A.Ş.
2	ANHYT	ANADOLU HAYAT EMEKLİLİK A.Ş.
3	ANSGR	ANADOLU ANONİM TÜRK SİGORTA ŞİRLKETİ A.Ş.
4	AVIVA	AVIVA SİGORTA A.Ş.
5	GUSGR	GÜNEŞ SİGORTA A.Ş.
6	RAYSG	RAY SİGORTA A.Ş.
7	YKSGR	YAPI KREDİ SİGORTA A.Ş.

Kaynak: İMKB internet sayfası <http://www.imkb.gov.tr>, Ziyaret Tarihi: 27.01.2008.

Buna göre, payları İMKB'de işlem gören 7 sigorta şirketi bulunmaktadır.

Aşağıdaki tabloda, 2006, 2007/6 ve 2007/9 dönemleri itibariyle, sigorta sektöründe hizmet veren tüm sigorta şirketleri ile payları İMKB’de işlem gören sigorta şirketlerinin sayıları karşılaştırılmaktadır.

TABLO 11. SİGORTA ŞİRKETLERİNİN SAYISI			
	2006	2007/6	2007/9
Sektördeki Şirket Sayısı	53	57	57
İMKB’de İşlem Gören Sigorta Şirketi Sayısı	7	7	7
İMKB’de İşlem Gören Sigorta Şirketleri/Tüm Sigorta Şirketleri (%)	13.21	12.28	12.28
Kaynak: Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği internet sayfası http://www.tsrbs.org.tr/ ve İMKB internet sayfası http://www.imkb.gov.tr , Ziyaret Tarihi: 27.01.2008.			

Yukarıda verilen tablodan görüleceği üzere, İMKB’de işlem gören sigorta şirketlerinin sektörde yer alan tüm şirketlere oranı %12 ile %13 arasında değişmektedir. Buna göre, sigorta sektöründeki şirketlerden halka açık olanların sayısının düşük seviyelerde kaldığı görülmektedir.

Aşağıdaki tabloda sigortacılık sektöründe yer alan tüm sigorta şirketleri ile payları İMKB’de işlem gören sigorta şirketleri sigortacılık açısından önemli kabul edilen mali tablo kalemleri bazında karşılaştırılmakta ve payları İMKB’de işlem gören sigorta şirketlerinin söz konusu kalemler bazında sektör içerisindeki ağırlıkları verilmektedir.

TABLO 12. SİGORTACILIK SEKTÖRÜ İLE PAYLARI İMKB’DE İŞLEM GÖREN SİGORTA ŞİRKETLERİNİN SEÇİLMİŞ FİNANSAL BÜYÜKLÜKLER AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI									
(MİLYON YTL)	2006			2007/6			2007/9		
	SEKTÖR	İMKB ŞİRKETLERİ	İMKB ŞİRK/SEKTÖR (%)	SEKTÖR	İMKB ŞİRKETLERİ	İMKB ŞİRK/SEKTÖR (%)	SEKTÖR	İMKB ŞİRKETLERİ	İMKB ŞİRK/SEKTÖR (%)
YAZILAN PRİM (Net)	6,770	2,459	36.32	3,921	1,396	35.59	5,759	2,119	36.79
TEKNİK KAR	25	5	19.82	218	57	26.12	255	64	25.32
MALİ GELİR	768	315	41.06	452	188	41.68	753	292	38.86
GİDERLER	482	158	32.82	213	82	38.38	374	127	33.83
AKTİFLER	17,276	6,894	39.91	19,064	7,506	39.37	20,528	8,210	40.00
ÖZKAYNAKLAR	5,043	3,023	59.95	5,368	3,134	58.39	6,337	3,813	60.17
BİLANÇO KARI	230	144	62.43	355	130	36.61	485	182	37.48
Kaynak: Sektör verileri Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği internet sayfasından http://www.tsrbs.org.tr/ temin edilmiş, İMKB şirketleri verileri ise İMKB tarafından http://www.imkb.gov.tr kamuya açıklanan mali tablolardan hareketle tarafımızca hesaplanmıştır, Ziyaret Tarihi: 27.01.2008.									

Yukarıda verilen tablodan görüleceği üzere, payları İMKB’de işlem gören sigorta şirketlerinin seçilen finansal kalemler bazında sektörde önemli bir ağırlığa sahip olduğu görülmektedir. Bu kalemler arasında en dikkat çekici olan kalemler olarak ise mali gelir,

aktifler, özkaynaklar ve bilanço karı kalemleri gösterilebilir. 2007/9 dönemi itibariyle, payları İMKB’de işlem gören sigorta şirketlerinin toplam mali geliri sektördeki tüm sigorta şirketlerinin mali gelirinin %38.36’sını, aktifler toplamı sektör aktifler toplamının %40’ını, özkaynaklar toplamı sektör özkaynaklar toplamının %60.17’sini ve bilanço karı sektör bilanço karı toplamının %37.48’ini oluşturmaktadır.

Yukarıda verilen tablonun sigorta şirketlerinin sayılarına ilişkin verileri gösteren 4 numaralı tablo ile birlikte değerlendirilmesi halinde İMKB şirketlerinin sektördeki ağırlığının daha da dikkat çekici olduğu sonucuna ulaşılabilmektedir, zira payları İMKB’de işlem gören sigorta şirketlerinin sayısı sektördeki toplam sayının %12-13’ünü oluştururken, seçili kalemler bazında ağırlıklar, 2006 dönemi itibariyle %19 ile %62 arasında, 2007/6 dönemi itibariyle %26 ile %58 arasında ve 2007/9 dönemi itibariyle ise %25 ile %60 arasında değişmektedir.

Aşağıdaki tabloda ise sigorta sektöründe yer alan şirketlerin değerlendirilmesinde genel olarak kullanılan oranlar bazında tüm sektör ile payları İMKB’de işlem gören sigorta şirketleri karşılaştırılmaktadır.

TABLO 13. FİNANSAL ORANLAR BAZINDA TÜM SEKTÖR İLE PAYLARI İMKB’DE İŞLEM GÖREN SİGORTA ŞİRKETLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI						
ORANLAR	2006		2007/6		2007/9	
	SEKTÖR	İMKB ŞİRKETLERİ	SEKTÖR	İMKB ŞİRKETLERİ	SEKTÖR	İMKB ŞİRKETLERİ
DÖNEM KARI/TOPLAM AKTİFLER (%)	1.33	2.09	1.86	1.73	2.36	2.21
DÖNEM KARI/TOPLAM PRİM (%)	3.40	5.85	9.06	9.32	8.42	8.58
DÖNEM KARI/TOPLAM ÖZKAYNAKLAR (%)	4.57	4.76	6.62	4.15	7.66	4.77
YAZILAN PRİMLER (Net)/TOPLAM ÖZKAYNAKLAR (%)	134.24	81.33	73.05	44.52	90.88	55.56
ÖZKAYNAKLAR/TOPLAM AKTİFLER (%)	29.19	43.85	28.16	41.76	30.87	46.44
TEKNİK KAR/YAZILAN PRİMLER (Net) (%)	0.37	0.20	5.56	4.08	4.43	3.05
CARİ ORAN (%)	1.57	1.26	1.57	1.24	1.57	1.24

Kaynak: Sektör oranları Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği internet sayfasından <http://www.tsrbsb.org.tr/> temin edilen veriler dikkate alınarak, İMKB şirketleri oranları ise İMKB tarafından <http://www.imkb.gov.tr> kamuya açıklanan mali tablolarda yer alan finansal verilerden hareketle tarafımızca hesaplanmıştır, Ziyaret Tarihi: 27.01.2008.

Yukarıda verilen oranlar incelendiğinde, 2006, 2007/6 ve 2007/9 dönemleri itibariyle, sektör değişiminin ve İMKB sigorta şirketlerinin oranlarındaki değişimin genel olarak uyumlu ve aynı yönde olduğu dikkat çekmektedir. Bununla birlikte, 2006, 2007/6 ve 2007/9 dönemleri itibariyle, yazılan primlerin özkaynak toplamı içerisindeki oranı, teknik karın yazılan primler içerisindeki oranı ve cari oran bakımında sektör ortalamalarının İMKB sigorta şirketleri ortalamasından daha iyi durumda olduğu, öte yandan, dönem karının toplam prim içerisindeki oranı ile özkaynakların toplam aktifler içerisindeki oranı açısından ise İMKB sigorta şirketlerinin daha iyi durumda olduğu görülmektedir. Bu çerçevede, özkaynak açısından İMKB sigorta şirketlerinin, likidite ve karlılık açısından ise sektör ortalamalarının göreceli olarak daha iyi durumda olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Aşağıdaki tabloda, 2006, 2007/6 ve 2007/9 dönemleri itibariyle İMKB sigorta şirketlerindeki ortalama yabancı pay oranları verilmektedir.

TABLO 14. PAYLARI İMKB'DE İŞLEM GÖREN SİGORTA ŞİRKETLERİNİN ORTALAMA YABANCI PAY ORANLARI			
DÖNEMLER	YABANCI ORTAKLIĞI BULUNAN İMKB SİGORTA ŞİRKETİ SAYISI	YABANCI ORTAKLIĞI BULUNAN İMKB SİGORTA ŞİRKETİ SAYISININ TÜM İMKB SİGORTA ŞİRKETİ SAYISINA ORANI (%)	YABANCI PAY ORANI (%)
31.12.2006	3	43	7.37
30.06.2007	4	57	12.81
30.09.2007	4	57	11.28

Kaynak: Söz konusu oranlar İMKB tarafından <http://www.imkb.gov.tr> kamuya açıklanan mali tablo dipnotlarında yer alan ortaklık yapısı bilgilerinden hareketle tarafımızca hesaplanmıştır, Ziyaret Tarihi: 27.01.2008.

Yukarıda verilen tablodan görüleceği üzere, 2006, 2007/6 ve 2007/9 dönemleri itibariyle, İMKB sigorta şirketlerinin yaklaşık yarısının yabancı ortağı bulunmaktadır. Yabancı pay oranlarının ise %7 ile %13 arasında değiştiği görülmektedir. Genel olarak sektörde yabancı menşeli ve ortaklı şirket sayısının önemli oranda olduğu ve bu orandaki artış hızının ivme kazandığı dikkate alındığında İMKB sigorta şirketlerindeki yabancı payının göreceli olarak düşük kaldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

B.2. PAYLARI İMKB'DE İŞLEM GÖRMEKTE OLAN FİNANSAL KİRALAMA ŞİRKETLERİNİN GÖRÜNÜMÜ

Aşağıdaki tabloda payları İMKB'de işlem gören finansal kiralama şirketleri verilmektedir.

TABLO 15. PAYLARI İMKB'DE İŞLEM GÖREN FİNANSAL KİRALAMA ŞİRKETLERİ		
		FİNANSAL KİRALAMA ŞİRKETLERİ
1	FFKRL	FİNANS FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.
2	ISFIN	İŞ FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.
3	FONFK	FON FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.
4	SEKFK	ŞEKER FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.
5	TEKFK	TEKSTİL FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.
6	VAKFN	VAKIF FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.
7	YKFIN	YAPI KREDİ FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.

Kaynak: İMKB internet sayfası <http://www.imkb.gov.tr>, Ziyaret Tarihi: 27.01.2008.

Buna göre, payları İMKB'de işlem gören 7 finansal kiralama şirketi bulunmaktadır.

Aşağıdaki tabloda 2007 dokuzuncu ay itibariyle, finansal kiralama sektöründe hizmet veren tüm finansal kiralama şirketleri ile payları İMKB'de işlem gören finansal kiralama şirketlerinin sayıları karşılaştırılmaktadır.

TABLO 16. FİNANSAL KİRALAMA ŞİRKETLERİNİN SAYISI	
	2007/9
Sektördeki Şirket Sayısı	66
İMKB'de İşlem Gören Finansal Kiralama Şirketi Sayısı	7
İMKB'de İşlem Gören Finansal Kiralama Şirketleri/Tüm Finansal Kiralama Şirketleri (%)	10.61

Kaynak: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu internet sayfası <http://www.bddk.org.tr/> ve İMKB internet sayfası <http://www.imkb.gov.tr>, Ziyaret Tarihi: 27.01.2008

Yukarıda verilen tablodan görüleceği üzere, İMKB'de işlem gören finansal kiralama şirketlerinin sektörde yer alan tüm şirketlere oranı %11 civarındadır. Buna göre, finansal kiralama sektöründeki şirketlerden halka açık olanların sayısının düşük seviyelerde kaldığı görülmektedir.

Aşağıdaki tabloda finansal kiralama sektöründe yer alan tüm finansal kiralama şirketleri ile payları İMKB'de işlem gören finansal kiralama şirketleri birtakım mali tablo kalemleri bazında karşılaştırılmakta ve payları İMKB'de işlem gören finansal kiralama şirketlerinin söz konusu kalemler bazında sektör içerisindeki ağırlığı verilmektedir.

TABLO 17. FİNANSAL KİRALAMA SEKTÖRÜ İLE PAYLARI İMKB'DE İŞLEM GÖREN FİNANSAL KİRALAMA ŞİRKETLERİNİN SEÇİLMİŞ FİNANSAL BÜYÜKLÜKLER AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI

(MİLYON YTL)	2006			2007/6			2007/9		
	SEKTÖR	İMKB ŞİRKETLERİ	İMKB ŞİRK/SEKTÖR (%)	SEKTÖR	İMKB ŞİRKETLERİ	İMKB ŞİRK/SEKTÖR (%)	SEKTÖR	İMKB ŞİRKETLERİ	İMKB ŞİRK/SEKTÖR (%)
AKTİF TOPLAMI	9,968	4,151	41.64	11,397	4,817	42.26	12,192	5,144	42.19
ÖZKAYNAK TOPLAMI	1,989	979	49.24	2,101	1,061	50.52	2,216	1,125	50.76
NET DÖNEM KARI	381	206	54.11	188	116	61.60	284	180	63.43
ESAS FAALİYET GELİRLERİ	955	531	55.56	597	265	44.46	926	414	44.71

Kaynak: Sektör verileri Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu internet sayfasından <http://www.bddk.org.tr/> temin edilmiş, İMKB şirketleri verileri ise İMKB tarafından <http://www.imkb.gov.tr> kamuya açıklanan mali tablolardan hareketle tarafımızca hesaplanmıştır, Ziyaret Tarihi: 27.01.2008.

Yukarıda verilen tablodan görüleceği üzere, payları İMKB'de işlem gören finansal kiralama şirketlerinin seçilen finansal kalemler bazında sektörde önemli bir ağırlığa sahip olduğu görülmekte ve bu ağırlıkların genel olarak bir artış trendi içerisinde bulunduğu da anlaşılmaktadır. 2007/9 dönemi itibariyle, payları İMKB'de işlem gören finansal kiralama şirketlerinin aktif toplamı sektördeki tüm finansal kiralama şirketlerinin aktif toplamının %42.19'unu, özkaynak toplamı sektör özkaynak toplamının %50.76'sını, net dönem karı toplamı sektör net dönem karı toplamının %63.43'ünü ve esas faaliyet gelirleri toplamı sektör esas faaliyet gelirleri toplamının %44.71'ini oluşturmaktadır.

Yukarıda verilen tablonun finansal kiralama şirketlerinin sayılarına ilişkin verileri gösteren 7 numaralı tablo ile birlikte değerlendirilmesi halinde İMKB finansal kiralama şirketlerinin sektördeki ağırlığının daha da dikkat çekici olduğu sonucuna ulaşılabilmektedir, zira payları İMKB'de işlem gören finansal kiralama şirketlerinin sayısı sektördeki toplam sayının yaklaşık %11'ini oluştururken, seçili kalemler bazında ağırlıklar, 2006 dönemi itibariyle %42 ile %56 arasında, 2007/6 dönemi itibariyle %42 ile %62 arasında ve 2007/9 dönemi itibariyle ise %42 ile %63 arasında değişmektedir.

Aşağıdaki tabloda ise birtakım finansal oranlar bazında tüm sektör ile payları İMKB'de işlem gören finansal kiralama şirketleri karşılaştırılmaktadır.

TABLO 18. FİNANSAL ORANLAR BAZINDA TÜM SEKTÖR İLE PAYLARI İMKB'DE İŞLEM GÖREN FİNANSAL KİRALAMA ŞİRKETLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI						
ORANLAR	2006		2007/6		2007/9	
	SEKTÖR	İMKB ŞİRKETLERİ	SEKTÖR	İMKB ŞİRKETLERİ	SEKTÖR	İMKB ŞİRKETLERİ
ESAS FAALİYET GELİRLERİ/TOPLAM AKTİFLER	9.58	12.78	5.24	5.51	7.60	8.05
NET DÖNEM KARI/TOPLAM AKTİFLER (%)	3.82	4.97	1.65	2.41	2.33	3.50
NET DÖNEM KARI/TOPLAM ÖZKAYNAKLAR (%)	19.16	21.06	8.95	10.92	12.82	16.02
ÖZKAYNAKLAR/TOPLAM AKTİFLER (%)	19.96	23.60	18.44	22.04	18.18	21.87

Kaynak: Sektör oranları Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu internet sayfasından <http://www.bddk.org.tr/> temin edilen veriler dikkate alınarak, İMKB şirketleri oranları ise İMKB tarafından <http://www.imkb.gov.tr> kamuya açıklanan mali tablolarda yer alan finansal verilerden hareketle tarafımızca hesaplanmıştır, Ziyaret Tarihi: 27.01.2008.

Yukarıda verilen oranlar incelendiğinde, 2006, 2007/6 ve 2007/9 dönemleri itibariyle, sektör değişiminin ve İMKB finansal kiralama şirketlerinin oranlarındaki değişimin oldukça uyumlu ve aynı yönde olduğu dikkat çekmektedir. Bunun yanında, 2006, 2007/6 ve 2007/9 dönemleri itibariyle, yukarıda belirtilen tüm oranlar bazında payları İMKB'de işlem gören finansal kiralama şirketlerinin ortalama finansal oranlarının sektör oranlarından daha iyi durumda olduğu görülmektedir.

Aşağıdaki tabloda, 2006, 2007/6 ve 2007/9 dönemleri itibariyle İMKB finansal kiralama şirketlerindeki ortalama yabancı pay oranları verilmektedir.

TABLO 19. PAYLARI İMKB'DE İŞLEM GÖREN FİNANSAL KİRALAMA ŞİRKETLERİNİN ORTALAMA YABANCI PAY ORANLARI			
DÖNEMLER	YABANCI ORTAKLIĞI BULUNAN İMKB FİNANSAL KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	YABANCI ORTAKLIĞI BULUNAN İMKB FİNANSAL KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISININ TÜM İMKB FİNANSAL KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISINA ORANI (%)	YABANCI PAY ORANI (%)
31.12.2006	3	43	31.94
30.06.2007	4	57	32.90
30.09.2007	4	57	32.84

Kaynak: Söz konusu oranlar İMKB tarafından <http://www.imkb.gov.tr> kamuya açıklanan mali tablo dipnotlarında yer alan ortaklık yapısı bilgilerinden hareketle tarafımızca hesaplanmıştır, Ziyaret Tarihi: 27.01.2008.

Yukarıda verilen tablodan görüleceği üzere, 2006, 2007/6 ve 2007/9 dönemleri itibariyle, İMKB finansal kiralama şirketlerinin yaklaşık yarısının yabancı ortağı bulunmaktadır. Yabancı pay oranlarının ise %32–33 arasında değiştiği görülmektedir.

B.3. PAYLARI İMKB'DE İŞLEM GÖRMEKTE OLAN FAKTORİNG ŞİRKETLERİNİN GÖRÜNÜMÜ

Aşağıdaki tabloda payları İMKB'de işlem gören faktoring şirketleri verilmektedir.

TABLO 20. PAYLARI İMKB'DE İŞLEM GÖREN FAKTORİNG ŞİRKETLERİ		
		FAKTORİNG ŞİRKETLERİ
1	CRDFA	CREDITWEST FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.
2	GARFA	GARANTİ FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.
3	OZFIN	ÖZ FİNANS FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.

Kaynak: İMKB internet sayfası <http://www.imkb.gov.tr>, Ziyaret Tarihi: 27.01.2008.

Buna göre, payları İMKB'de işlem gören 3 faktoring şirketi bulunmaktadır.

Aşağıdaki tabloda 2007 dokuzuncu ay itibariyle, factoring sektöründe hizmet veren tüm factoring şirketleri ile payları İMKB'de işlem gören faktoring şirketlerinin sayıları karşılaştırılmaktadır.

TABLO 21. FAKTORİNG ŞİRKETLERİNİN SAYISI	
	2007/9
Sektördeki Şirket Sayısı	86
İMKB'de İşlem Gören Faktoring Şirketi Sayısı	3
İMKB'de İşlem Gören Faktoring Şirketleri/Tüm Faktoring Şirketleri (%)	3.49

Kaynak: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu internet sayfası <http://www.bddk.org.tr> ve İMKB internet sayfası <http://www.imkb.gov.tr>, Ziyaret Tarihi: 27.01.2008.

Yukarıda verilen tablodan görüleceği üzere, İMKB'de işlem gören faktoring şirketlerinin sektörde yer alan tüm şirketlere oranı %3 civarındadır. Buna göre, faktoring sektöründeki şirketlerden halka açık olanların sayısının düşük seviyelerde kaldığı görülmektedir.

Aşağıdaki tabloda faktoring sektöründe yer alan tüm faktoring şirketleri ile payları İMKB'de işlem gören faktoring şirketleri birtakım mali tablo kalemleri bazında

karşılaştırılmakta ve payları İMKB’de işlem gören faktoring şirketlerinin söz konusu kalemler bazında sektör içerisindeki ağırlığı verilmektedir.

TABLO 22. FAKTORİNG SEKTÖRÜ İLE PAYLARI İMKB’DE İŞLEM GÖREN FAKTORİNG ŞİRKETLERİNİN SEÇİLMİŞ FİNANSAL BÜYÜKLÜKLER AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI									
(MİLYON YTL)	2006			2007/6			2007/9		
	SEKTÖR	İMKB ŞİRKETLERİ	İMKB ŞİRK/SEKTÖR (%)	SEKTÖR	İMKB ŞİRKETLERİ	İMKB ŞİRK/SEKTÖR (%)	SEKTÖR	İMKB ŞİRKETLERİ	İMKB ŞİRK/SEKTÖR (%)
AKTİF TOPLAMI	6,332	777	12.28	6,600	781	11.84	6,859	753	10.97
ÖZKAYNAK TOPLAMI	1,761	64	3.62	1,746	68	3.92	1,926	75	3.89
NET DÖNEM KARI	491	14	2.76	108	9	8.43	208	13	6.46
ESAS FAALİYET GELİRLERİ	1,126	68	6.02	725	44	6.11	1,130	69	6.11

Kaynak: Sektör verileri Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu internet sayfasından <http://www.bddk.org.tr/> temin edilmiş, İMKB şirketleri verileri ise İMKB tarafından <http://www.imkb.gov.tr> kamuya açıklanan mali tablolardan hareketle tarafımızca hesaplanmıştır, Ziyaret Tarihi: 27.01.2008.

Yukarıda verilen tablodan görüleceği üzere, payları İMKB’de işlem gören faktoring şirketlerinin seçilen finansal kalemler bazında sektörde önemli bir ağırlığa sahip olmadığı anlaşılmaktadır. Bununla birlikte, 2006, 2007/6 ve 2007/9 dönemleri itibariyle, payları İMKB’de işlem gören faktoring şirketlerinin aktif toplam bazında sektördeki ağırlığının nispeten daha fazla olduğu da görülmektedir. Buna göre, söz konusu ağırlık, anılan dönemlerde, sırasıyla, %12.28, %11.84 ve %10.97 olarak gerçekleşmiştir.

Yukarıda verilen tablonun faktoring şirketlerinin sayılarına ilişkin verileri gösteren 12 numaralı tablo ile birlikte değerlendirilmesi halinde ise İMKB faktoring şirketlerinin sektördeki ağırlığının nispeten dikkat çekici olduğu sonucuna ulaşılabilmektedir, zira payları İMKB’de işlem gören faktoring şirketlerinin sayısı sektördeki toplam sayının yaklaşık %3’ünü oluştururken, seçili kalemler bazında ağırlıklar, 2006 dönemi itibariyle %3 ile %12 arasında, 2007/6 dönemi itibariyle %4 ile %12 arasında ve 2007/9 dönemi itibariyle ise %4 ile %11 arasında değişmektedir.

Aşağıdaki tabloda ise birtakım finansal oranlar bazında tüm sektör ile payları İMKB’de işlem gören faktoring şirketleri karşılaştırılmaktadır.

TABLO 23. FINANSAL ORANLAR BAZINDA TÜM SEKTÖR İLE PAYLARI İMKB'DE İŞLEM GÖREN FAKTORİNG ŞİRKETLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI						
ORANLAR	2006		2007/6		2007/9	
	SEKTÖR	İMKB ŞİRKETLERİ	SEKTÖR	İMKB ŞİRKETLERİ	SEKTÖR	İMKB ŞİRKETLERİ
ESAS FAALİYET GELİRLERİ/TOPLAM AKTİFLER	17.78	8.71	10.99	5.67	16.47	9.17
NET DÖNEM KARI/TOPLAM AKTİFLER (%)	7.75	1.74	1.64	1.16	3.03	1.78
NET DÖNEM KARI/TOPLAM ÖZKAYNAKLAR (%)	27.87	21.26	6.18	13.29	10.79	17.93
ÖZKAYNAKLAR/TOPLAM AKTİFLER (%)	27.81	8.20	26.45	8.77	28.07	9.95

Kaynak: Sektör oranları Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu internet sayfasından <http://www.bddk.org.tr/> temin edilen veriler dikkate alınarak, İMKB şirketleri oranları ise İMKB tarafından <http://www.imkb.gov.tr> kamuya açıklanan mali tablolarda yer alan finansal verilerden hareketle tarafımızca hesaplanmıştır, Ziyaret Tarihi: 27.01.2008.

Yukarıda verilen oranlar incelendiğinde, 2006, 2007/6 ve 2007/9 dönemleri itibariyle, sektör değişiminin ve İMKB faktoring şirketlerinin oranlarındaki değişimin oldukça uyumlu ve aynı yönde olduğu dikkat çekmektedir. Bunun yanında, 2006, 2007/6 ve 2007/9 dönemleri itibariyle, yukarıda belirtilen oranlar bazında sektör oranlarının payları İMKB'de işlem gören faktoring şirketlerinin ortalama finansal oranlarından genel olarak daha yüksek olduğu görülmektedir.

Aşağıdaki tabloda, 2006, 2007/6 ve 2007/9 dönemleri itibariyle İMKB faktoring şirketlerindeki ortalama yabancı pay oranları verilmektedir.

TABLO 24. PAYLARI İMKB'DE İŞLEM GÖREN FAKTORİNG ŞİRKETLERİNİN ORTALAMA YABANCI PAY ORANLARI			
DÖNEMLER	YABANCI ORTAKLIĞI BULUNAN İMKB FAKTORİNG ŞİRKETİ SAYISI	YABANCI ORTAKLIĞI BULUNAN İMKB FAKTORİNG ŞİRKETİ SAYISININ TÜM İMKB FAKTORİNG ŞİRKETİ SAYISINA ORANI (%)	YABANCI PAY ORANI (%)
31.12.2006	1	33	12.75
30.06.2007	1	33	10.46
30.09.2007	1	33	9.62

Kaynak: Söz konusu oranlar İMKB tarafından <http://www.imkb.gov.tr> kamuya açıklanan mali tablo dipnotlarında yer alan ortaklık yapısı bilgilerinden hareketle tarafımızca hesaplanmıştır, Ziyaret Tarihi: 27.01.2008.

Yukarıda verilen tablodan görüleceği üzere, 2006, 2007/6 ve 2007/9 dönemleri itibariyle, İMKB faktoring şirketlerinin sadece üçte birinin yabancı ortağı bulunmaktadır. Yabancı pay oranlarının ise %10–13 arasında değiştiği görülmektedir.

B.4. SONUÇ

Yukarıda yer alan tespit ve değerlendirmeler çerçevesinde;

A) Sigorta şirketlerine ilişkin olarak;

1. Payları İMKB’de işlem gören 7 sigorta şirketi bulunduğu ve İMKB’de işlem gören sigorta şirketlerinin sektörde yer alan tüm şirketlere oranının %12 ile %13 arasında değiştiği,

2. Payları İMKB’de işlem gören sigorta şirketlerinin sayıca nispeten az olduğu dikkate alındığında bu şirketlerin seçilen finansal kalemler bazında sektörde önemli bir ağırlığa sahip olduğu,

3. Seçilen finansal oranlar dikkate alındığında sektörel oranlardaki değişimin ve İMKB sigorta şirketlerinin oranlarındaki değişiminin genel olarak uyumlu ve aynı yönde olduğu,

4. İMKB sigorta şirketlerinin yaklaşık yarısının yabancı ortağının bulunduğu ve yabancı pay oranlarının %7 ile %13 arasında değiştiği,

B) Finansal kiralama şirketlerine ilişkin olarak;

1. Payları İMKB’de işlem gören 7 finansal kiralama şirketi bulunduğu ve İMKB’de işlem gören finansal kiralama şirketlerinin sektörde yer alan tüm şirketlere oranının %11 civarında olduğu,

2. Payları İMKB’de işlem gören finansal kiralama şirketlerinin sayıca nispeten az olduğu dikkate alındığında bu şirketlerin seçilen finansal kalemler bazında sektörde önemli bir ağırlığa sahip olduğu,

3. Seçilen finansal oranlar dikkate alındığında sektörel oranlardaki değişimin ve İMKB finansal kiralama şirketlerinin oranlarındaki değişimin oldukça uyumlu ve aynı yönde olduğu,

4. İMKB finansal kiralama şirketlerinin yaklaşık yarısının yabancı ortağının bulunduğu ve yabancı pay oranlarının %32–33 arasında değiştiği,

C) Faktoring şirketlerine ilişkin olarak;

1. Payları İMKB’de işlem gören 3 faktoring şirketi bulunduğu ve İMKB’de işlem gören faktoring şirketlerinin sektörde yer alan tüm şirketlere oranının %3 civarında olduğu,

2. Payları İMKB’de işlem gören faktoring şirketlerinin sayıca oldukça az olduğu dikkate alındığında, bu şirketlerin seçilen finansal kalemler bazında sektörde nispeten önemli bir yer tuttuğu,

3. Seçilen finansal oranlar dikkate alındığında sektörel oranlardaki değişimin ve İMKB faktoring şirketlerinin oranlarındaki değişimin oldukça uyumlu ve aynı yönde olduğu

4. İMKB faktoring şirketlerinin sadece üçte birisinin yabancı ortağının bulunduğu ve yabancı pay oranlarının ise %10–13 arasında değiştiği

tespit edilmiştir.

Buna göre, halka açık sigorta, finansal kiralama ve faktoring şirketleri sayı olarak düşük oranda kalsalar da finansal yapıları açısından sektörleri içerisinde önemli bir yere sahiptirler. Bununla birlikte, bu şirketlerin sayılarının az olması ve ayrıca yabancı ortak oranlarının nispeten düşük seviyelerde kalması bu sektörlerin ulusal ve uluslararası sermaye piyasalarından yeterince yararlanmadıklarını da ortaya koymaktadır.